

Samen scheiden

Woensdag is de Dag van de Scheiding. Over scheiden doe je jaren, weten Monica Kaastra (41) en Jan Wartena (41) uit Grou. Hij: „Ik ha har hiel bot mist.“ Zij: „It hoecht gjin drama te wurden.“

Rixt Oenema
Illustratie André Keikes

Zie is verkleed als knalgroene kiwi op de avond dat het raak is. Het is tijdens de Grouster Merke van 1992 dat Monica Kaastra en Jan Wartena, beiden geboren Grousters, verkering krijgen. Hij vindt haar mooi in dat fruitpak. Monica: „Ik fûn syn eagen sa moai.“ Jan: „Wy koenen it de hiele jûn wol pratende hâlde. It gefoel wie hiel goed.“

De liefde is pril maar sterk en ze wonen binnen een half jaar samen. „It is hurd gien.“ Ze denken over een hoop dingen hetzelfde en brengen elkaar in balans. Jan heeft een opgeruimd karakter en is altijd optimistisch. „It komt wol goed“ is zijn lijfspreuk. Dat helpt Monica bij het nemen van beslissingen. „Ik ha altyd mear tiid nedich, bin bang dat ik spyt krij.“

Na drie jaar kopen ze hun eerste woning. Een leuk huisje in oud Grou, dat vanaf de voordeur opgeknapt moet worden. „Lyts, mar it wie ús eigen“, zegt Jan. „In thús.“ Ze steken samen de handen uit de mouwen. Zij schuurt, hij verft. En op werkdagen zet Monica tussen de middag het eten vast klaar en kookt Jan 's avonds.

Monica wil graag trouwen en daarna kinderen. „Leuk, in hok fol bern.“ Jan wil zelfs wel vijf kids. Hoe meer zielen, hoe meer vreugd. Maar voor trouwen voelt hij eerst niks. Pas na de geboorte van dochter Iris (nu 13) en zoon Max (nu 11) stappen ze in het huwelijksbootje. Monica, frosend: „Doe woe hy ynienen wol. Dêr wie 'k best likk om.“

Ook al trouwen ze vooral om praktische redenen - de zaken regelen voor de kinderen - de huwelijksdag is er niet minder speciaal om. Na het jawoord in het gemeentehuis in Grou vieren ze 's avonds met familie en vrienden een mooi feest op eilandje De Burd, Jans geboortegrond.

„Wy hawwe folmûnich 'ja' sein. It wie rozengaur en maneschijn“, glimt Jan. Ruzie hebben ze eigenlijk nooit. Mensen in hun omgeving typeren Jan en Monica zelfs geregeld als 'het ideale stel': harmonieus, opgewekt en ondernemend. „It ideale stel bestiet hielendal net“, proest Monica.

DIEPGANG

De barsten in de relatie ontstaan na de geboorte van dochter Noa (nu 7). Monica mist diepgang in haar leven. Ze loopt er mee rond, probeert er telkens met Jan over te praten, maar ze vindt geen vaste bodem. Hij is geen prater. „It komt wol goed.“ Ja, dat zegt-ie wel. „Jan tinkt dat alles goedkomt. Mar dat is net altyd sa.“ Monica is juist een open boek, flapt alles eruit.

De glans is van de liefde en de barsten worden scheuren. Monica worstelt met zichzelf, haar huwelijk en de grote levensvragen. Ze is eenzaam tot op het bot. En dan, uitgeput, na twee jaar wikken en wegen, hakken Jan en Monica de knoop door. Ze gaan uit elkaar, allebei nog jong genoeg voor een nieuw leven. Opgelucht kijken ze elkaar aan.

Maar hoe breng je de kinderen het nieuws? In ieder geval op de middag. Zodat het nog licht is, met uren de tijd voor het slapengaan om de eerste schrik te verwerken. Met een loodzwaar hart roepen ze zondagmiddag de kinderen. „Jan moast it

dwaan, ik koe it echt net“, slikt Monica. Als hij zegt dat ze iets belangrijks moeten vertellen, roept Iris meteen: „Mem is yn ferwachting!“

En dan barst ze in huilen uit als blijkt dat heit en mem elkaar niet leuk genoeg meer vinden om samen te blijven. Max kijkt stillerjes rond, Noa is beduusd. Het is bikkelhard maar je moet duidelijk en eerlijk zijn, zegt Jan. „Kinst der net omhinne lulle. Bern binn net dom.“ Ze leggen uit wat er gaat komen en benadrukken dat de scheiding helemaal niks met hen te maken heeft.

Het stel heeft de school van tevoren gewaarschuwd en dat blijkt van grote waarde. De volgende ochtend heeft Iris de hele ochtend kringgesprek. Ze kan alle ellende er uit gooien. Het maakt grote indruk op school. Monica: „Se wie de sechste yn de klasse. Fan de achttjin bern.“

Na vijf weken trekt Jan in een gemeubeld huurhuisje in de buurt. De kinderen gaan mee kijken waar heit en poosje zal kamperen. Jan slaat zich er doorheen. Ook al zijn de avonden oorverdovend stil en is aardappelen schillen voor één persoon echt snert. „Ik ha har hiel bot mist. Ik ha faak tocht: wat dôch ik hjir?“ Hij woont er

tot Monica verhuist en hij terug kan naar 'hun' oude plek. „Wat wie ik bliid dat ik wer thús wie.“

De wereld staat op de kop, de solidariteit blijft. Ze hebben een gezamenlijke advocaat om de splitsing te regelen. Dat is best uniek. Op Iris' verjaardag in 2007 verwacht de jurist hen voor het officieel tekenen van de papieren. Monica wil de afspraak verzetten. „Ik fûn it sa rot dat it op har jerdei wie.“ Maar het moet toch. Later die dag eten de exen samen een taartje.

VRIENDEN

En nu zitten Jan en Monica samen aan de eettafel in haar huis met de paarse muur en de krullerige kroonluchter. Het is dik drie jaar later en ze kunnen eerlijk zeggen dat ze het samen knap gered hebben. De liefde is over, goede vrienden zijn ze nog wel. Zij: „Dat moat ek. Wy binne foar it libben oan inoar bûn.“ Hij: „Wy hawwe it bêste mei elkoar foar.“

Heit en mem wonen bij elkaar in de buurt in Grou. Iris, Max en Noa zijn doordeweeks bij haar en om het weekeinde bij hem. Da's duidelijk. Ze lopen makkelijk bij elkaar bin-

nen of bellen even voor overleg of hulp. Monica en Jan gaan samen naar de uitreiking van zwem-, of andere diploma's en vergaderingen op school.

De kinderen hebben de scheiding goed doorstaan, denken Jan en Monica. De oudste twee zien er tegenwoordig de voordelen wel van in. Dubbele verjaardagen, vakanties. Noa heeft er wel last van, de laatste tijd zelfs meer dan ooit. In de zomervakantie was ze drie weken bij heit en nu moet ze hem weer missen. Het meisje is vaak verdrietig, huilt veel.

Ze wil bij Jan wonen, heeft ze gezegd. Liever nog heeft ze dat heit en mem weer bij elkaar komen. Als ze de kans krijgt probeert Noa hen te koppelen. Belt heit met Noa, dan vraagt ze lief of hij mem aan de lijn wil? Andersom net zo. Prominent staat de foto van een gelukkige heit en mem op haar nachtkastje. Het verdriet van Noa doet zeer. Voorlopig gaat Noa elke donderdag al naar heit, kijken hoe dat gaat.

PARTYTENT

Jan stond deze zomer voor het eerst met de kinderen op een camping met een eenou-

derveldje in Zeewolde. Het is hem best bevallen. Er werd veel georganiseerd voor de jeugd. „Hast as âlder ek fakânsje.“ En na zonsopgang, als het kroost sliep, zaten de alleenstaande vaders en moeders met een borrel in de partytent te praten.

Hij heeft sinds een paar maanden een vriendin. En het is serieus, dat ziet Monica zo wel aan hem. Ze vindt het fijn voor Jan. „It docht my neat as ik se tegearre sjoch. Der wie 'k earst in bytsje benaud foar.“ Zelf staat Monica ook open voor een nieuwe relatie met een leuke man.

Voor vrouwen is het lastiger om het leven weer op de rails te krijgen, zegt Monica. Zij ging er financieel flink op achteruit, zat in de bijstand en volgde een opleiding tot doktersassistente voor een betere baan. Zij draagt de meeste zorg voor de kinderen. „Dan is it eklestiger om wer ien tsjin te komen.“ Monica werkt drie dagen bij de GGD in Leeuwarden.

Dit weekeinde is het weer Grouster Merke in Grou. Natuurlijk gaan Jan en Monica op stap. Zonder kiwipak, maar zeker weten dat ze elkaar wel ergens tegenkomen. En dan proosten ze, op de kinderen en op de vriendschap.

't Is niet jouw schuld

De ouders van Anke Logtenberg zijn uit elkaar. Omdat ze op internet weinig informatie vond voor kinderen van gescheiden ouders maakte ze zelf een website. Kinderen kunnen er op het forum met elkaar praten over hoe ze een scheiding beleven en elkaar tips geven. De belangrijkste adviezen voor en door jongeren:

@ „Onthoud dat je als kind nooit de reden bent dat je ouders gaan scheiden. Jij hebt er nooit de schuld van!“

@ „Het kan gebeuren dat een van je ouders je (zonder reden) het gevoel geeft dat je geen contact met je andere ouder mag hebben. Je vader begint bijvoorbeeld te huilen als je vertelt dat je leuke dingen met je moeder hebt gedaan. Of je moeder zegt dat je vader vroeger ook al nooit thuis was voor jou. Bedenk altijd of je het er zelf wel mee eens bent. Je vader of moeder is niet de baas over wat jij denkt en voelt.“

@ „Een scheiding heeft niet alleen maar nadelen. Als je ouders veel ruzie maakten, kan het best een opluchting zijn als ze gaan scheiden. Het wordt dan een stuk rustiger en je kan beter met ze omgaan. Ook kan het zijn dat je het wel goed kan vinden met de nieuwe partner van een van je ouders en dan krijg je er extra familie bij.“

@ „Lekker uithuilen werkt heel erg goed. En je zal er ooit de voordelen van inzien: twee huizen, twee kamers, twee verjaardagen.“

► www.kinderenvangescheidenouders.nl

